

3. Марченко О.І., Шрамковська А.Г. Імідж як основа успішного функціонування підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип.20. С.444-448

4. Синиця С.М., Вакун О.В., Фурса Т.П. Особливості формування іміджу підприємства як чинник конкурентоспроможності на зовнішніх ринках. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип.38-1. С. 148-151

ЕТАПИ РОЗРОБКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ АТП

*Стасенко В.В., Девадзе К.О., здобувачі вищої освіти,
01nightmare02@gmail.com, devadzek777@gmail.com*

*Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Інформаційна система (ІС) є важливим елементом загальної системи підприємства. Від ефективності її функціонування багато в чому залежить ефективність діяльності підприємства.

Інформаційні системи створюються під час створення підприємства і відповідають його поточному стану. Але, з плином часу, змінюється підприємство, удосконалюються інформаційні зв'язки і це потребує відповідної зміни інформаційної системи. Для деяких підприємств необхідною є її розробка.

Етапи розробки інформаційних систем визначає відповідний державний стандарт [1], де наводиться повний перелік стадій та етапів створення інформаційних систем.

На першому етапі проводиться обстеження об'єкта та визначається необхідність створення системи, формулюються вимоги користувача. Під час обстеження об'єкта визначається документообіг, форми початкових та вихідних документів, алгоритми розрахунків окремих показників.

Під час розробки концепції ІС відбуваються науково-дослідні роботи для пошуку шляхів і оцінки можливостей реалізації вимог користувача. Як правило, визначаються методи, які будуть покладені в основу розрахунків, або принципові алгоритми до розв'язування конкретних задач. Цей етап закінчується складанням та затвердженням звіту про науково-дослідну роботу і розробкою технічного завдання.

На етапі розробки ескізного проекту розробляються попередні проектні рішення щодо всієї системи або її частинах. Визначається перелік задач, що будуть розв'язуватися в системі, концепція

інформаційної бази (інфологічна модель), функції та параметри програмних засобів, форми первинних та вихідних документів, структури інформаційних масивів або їх перелік, основні алгоритми обробки інформації.

Розробка технічного проекту передбачає розробку проектних рішень щодо системи та її частин, розробку документації або технічних вимог, розробку завдань на проектування окремих частин проекту.

На етапі розробки документації на АС створюються проектні документи, які визначаються державними стандартами.

Ввод в експлуатацію передбачає підготовку об'єкту до вводу в експлуатацію, встановлення технічних та програмних засобів, виконання будівельно-монтажних робіт і т.ін.

Для підготовки об'єкта до автоматизації необхідно видати наказ про зміни в структурі об'єкта, документообігу, про перерозподіл обов'язків між персоналом, перехід на нову технологію обробки інформації.

Розробник виконує попередні випробування системи, щоб перевірити коректність роботи програмних та технічних засобів і можливість використання прикладного програмного забезпечення.

По завершенні дослідної експлуатації відбуваються приймальні випробування. Які ґрунтуються на аналізі документів.

Під час супроводження АС виконуються роботи згідно з гарантійними зобов'язаннями розробника системи. У цей період можуть усунути недоліки, які виявляються під час експлуатації.

Розглянувши основні етапи проектування будь-яких систем та інформаційних систем, зведемо їх основні характеристики для порівняння в таблицю 1 та визначимо спеціальний алгоритм для розробки інформаційної системи АТП.

Таблиця 1 – Порівняння етапів розробки систем

Етап	Система «взагалі»	Інформаційна система	ІС АТП
1	2	3	4
Перший	формулювання практичної проблемної ситуації, пов'язаної з необхідністю задоволення виниклої або виникаючої потреби у змінах	обстеження об'єкта та обґрунтування необхідності створення ІС, формулювання вимог користувача до ІС, оформлення звіту про виконану роботу	формулювання практичної проблемної ситуації, пов'язаної з необхідністю задоволення потреби, що вже виникла або виникає у автоматизації документообігу на підприємстві.

1	2	3	4
Другий	збір необхідної інформації, вивчення накопиченого досвіду зміни дійсності та аналогічних проектів	пошук шляхів та оцінка можливостей реалізації вимог користувача, визначення методів розрахунків	накопичення інформації про АТП, з обґрунтуванням можливості та доцільності проекту, створенням концепції розробки ІС
Третій	накопичення інформації, яке завершується обґрунтуванням можливості та доцільності проекту, появою його замислу, створенням концепції	технічне завдання на автоматизовану систему є основним документом, який визначає вимоги та порядок її створення або модернізації	проводиться обстеження АТП та обґрунтовується необхідність створення ІС, формулюються вимоги користувача до ІС, оформляються звіт про виконану роботу.
Четвертий	формування завдання на проектування, визначення вимог до проекту	на етапі розробки ескізного проекту виробляються попередні проектні рішення щодо всієї системи або її частинах	розроблюється концепція ІС. На цьому етапі можна визначити методи, які будуть покладені в основу розрахунків, або принципові підходи до розв'язування конкретних задач
П'ятий	прийняття рішення про проведення проектування, визначаються строки виконання, ресурси	розробка технічного проекту передбачає розробку проектних рішень щодо системи та її частин, розробку документації на АС	Рішення про проведення проектування, визначаються строки виконання, оцінюються необхідні ресурси. Завершується робота прийняттям документу про проведення проектування.
Шостий	формується команда проектувальників, відповідальний за створення проекту формує команду, яка повинна виконати проект	на етапі розробки документації на АС створюються проектні документи, які визначаються державними стандартами	Уточнення цілей і конкретизація задач проектування, робота над уточненням цілей і задач може мати вирішальне значення для успіху проектування
Сьомий	визначення системи управління проектуванням. На цьому етапі визначається керівник проекту, його повноваження, розподіляються обов'язки, створюється система контролю, оцінки, стимулювання	підготовка об'єкту до вводу в експлуатацію, комплектування АС, проведення попередніх випробувань системи, виконання дослідної експлуатації системи	розробка ескізного проекту: для кожної задачі в можуть бути наведені погоджені із замовником форми первинних та вихідних документів, структури інформаційних масивів або їх перелік, основні алгоритми обробки інформації.

1	2	3	4
Восьмий	здійснюється процес проектування. Воно базується на системному підході, коли на основі технічного завдання формується опис функцій проектованої системи	під час супроводження АС виконуються роботи згідно з гарантійними зобов'язаннями розробника системи. У цей період усуваються недоліки, які виявлені під час експлуатації	на етапі вводу в експлуатацію виконують такий обсяг робіт: підготовка ІС до вводу в експлуатацію, комолектують АС, проводяться попередні випробування системи, виконання дослідної експлуатації системи.
Дев'ятий	оцінка проекту за декількома аспектами: ефективність нововведення та проектування; реалістичність нововведення, проблеми впровадження	_____	приймальні випробування, які можуть ґрунтуватися на аналізі документів, отриманих на ЕОМ, і порівнянні їх із документами, сформованими вручну. Після випробувань, якщо робота ІС АТП відповідає технічному завданню і реалізує всі функції, складається акт введення системи в експлуатацію.
Десятий	відбувається втілення проекту в реальність, тобто конструювання	_____	Супроводження ІС. Під час супроводження ІС виконуються роботи згідно з гарантійними зобов'язаннями розробника системи. У цей період можуть усуватися недоліки, які виявляються під час її експлуатації.

Таким чином, було розглянуто загальні етапи проектування проектів, алгоритм створення інформаційних систем за державним стандартом України. Оскільки ці два види алгоритмів не враховують повною мірою специфіку даної ІС, то було складено алгоритм створення інформаційної системи автотранспортного підприємства. Цей алгоритм дає змогу охопити всі аспекти розробницької діяльності.

Література.

1. ДСТУ 2941-94. Системи оброблення інформації. Розроблення систем. Терміни та визначення. К.: Держстандарт України. 2018. 20 с.
2. Новаківський І. І., Грибик І. І., Федак Т. В. Інформаційні системи у менеджменті: системний підхід: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 260 с.